

Koululaitos

Jos koululaitos sallisi meidän löytää oman kutsumuksemme, menestyisimme niin yksilöinä kuin koko maana paljon paremmin. Oman intohimonsa toteuttaminen luo menestystä, terveyttä ja hyvää oloa. Työ kaupan kassana tukahduttaa sellaisen henkilön, jonka kutsumus on olla opettaja tai insinööri. Kassana menestyy henkilö, joka haluaa sitä työtä tehdä. Kaikki eivät omista tai ulkoisten syiden takia halua ihanneammatteja. Jotkut haluavat tehdä aivan normaaleja arkisia töitä.

Koska meitä ei opeteta löytämään omaa "juttuamme" vaan ihannoimaan ihanneammatteja, ajattelemme virheellisesti, että kuuluisana laulajana tai rikkaana lääkärinä olisimme onnellisia. Monta kymmentä vuotta ammatissa, jota teemme väärin syiden takia imee voimat meistä. Jos voisimme tehdä juuri sitä työtä, jota todella haluamme, tuottavuus paranisi, sairauspoissaolot vähenevät ja ihmisten hyvinvointi kohenisi. Myös yritykset tuottaisivat paremmin. Tämä tietenkin loisi terveen ja menestyvän yhteiskunnan.

Koulutuksen suhteen meidän on tehtävä juuri päinvastoin kuin muu maailma. Monissa maissa oppituntien määrää lisätään ja opetusta kiristetään. Ehkä se tuottaa lyhyellä

aikavälillä hyvin koulutettuja rattaita teollisuudelle, mutta se tulee kostautumaan monella muulla tavalla tulevaisuudessa. Nuoriso oireilee (masentuu, syö roskaruokaa, lihoo, käyttää alkoholia ja huumeita) paljolti juuri rankan koulustressin takia. Esimerkiksi Kiinassa koululaisten itsemurhat ovat lisääntyneet huomattavasti kiristyneen koulustressin takia.

PISA- ja muista testituloksista tulee helposti itseisarvo. On vain ajan kysymys, kun Suomessa aletaan USA:n tapaan vääristellä testituloksia. USA:ssa Pisan kaltaisissa testeissä parhaiten pärjäävät koulut saavat suurimmat osavaltioiden tuet. Myös vanhemmat haluavat lapsensa kouluihin, joissa on korkeat testitulokset. Niinpä monissa kouluissa opetetaan oppilaille, miten testeissä saa hyvät pisteet, eli opetetaan testissä pärjäämistä.

Motivoiva koululaitos

Jos koulu olisi mielenkiintoinen, innostava ja vapaa, eikö se tuottaisi terveempiä ja paremmin koulutettuja nuoria kuin nykyinen ahdistava koululaitos? Tällainen koululaitos vähentäisi nuorten oireilua ja ehkäisisi ongelmia. Lukemattomat tutkimukset osoittavat, että masentunut, ahdistunut, kyllästynyt, stressaantunut tai peloissaan oleva ihminen ei opi. Oppisitko sinä jotain, jos pelkää, pärjäätkö kokeissa tai jos olet ahdistunut paineen takia? Mitä vapautuneempia, innostuneempia ja kiinnostuneempia olemme, sitä paremmin opimme. Miksi kehitämme koulua vuosi vuodelta juuri päinvastaiseen suuntaan? Miksi yritämme tehdä siitä mahdollisimman tylsän?

Koululaitoksen päätarkoituksen tulee olla oppilaiden tukeminen niin, että mahdollisimman moni löytää oman polkunsä pää. Nuoret opiskelevat paljon mieluummin, kun he saavat opiskella sitä, mikä on lähellä heidän sydäntään. Koulujen pitää tukea nuorten vahvuuksia ja todellista kutsumusta eikä yrittää tehdä kaikista samaa harmaata keskitason massaa. Luonnollisesti opetukseen pitää kuulua myös normaalit perusaineet ja yleissivistys.

Pakkotestauksen aiheuttama paine saattaa viedä sen vähänkin opiskelun ilon, jota kouluissa enää on. Uudessa koulumallissa lukukauden lopussa testataan oppilaat, jotta nähdään, ettei kukaan ole jäämässä liikaa jälkeen. Testien tulos ei kuitenkaan vaikuta todistukseen. Niiden avulla vain seurataan oppilaan edistymistä. Todistuksessa mainitaan pelkästään suoritettut aineet, luokka ja koulu. Harvassa työpaikassa katsotaan todistuksen arvosanoja, ja kaikkiin korkeamman tason oppilaitoksiin on pääsykoe. Tietenkin on määriteltävä jokin perustietomäärä, joka jokaisen oppilaan on hallittava. Väkinen opiskeleminen jatkuviin kokeisiin ei tee oppilaista viisaampia.

Yllä olevan idean toimivuus edellyttää tietenkin sitä, että oppilailla on terve arvomaailma ja että kouluista on poistettu kaikki turha opiskelu, joka tekee siitä epämiellyttävän. Jos vapaan koulun luo nykyisen koulumallin päälle, oppilaat tulevat käyttämään vapautta väärin, koska heidän arvomaailmansa on sekaisin. Jos oppilaiden arvomaailma on kohdallaan, heille voidaan antaa enemmän vapautta ja vastuuta omasta opiskelustaan.

Herää, koulu!

Ylen uutiset kirjoitti verkkosivuillaan otsikolla *”Miksi koululaitos ei muutu, vaikka maailma muuttuu?”* seuraavaa:

Herää, koulu! -pamfletin kirjoittanut Maarit Korhonen ihmettelee, miksi koululaitos ei muutu, vaikka ympäröivä maailma muuttuu. Hän näkee muutoksen tarvetta opetussisällöissä, opetusmetodeissa ja myös koulurakennuksissa.

Korhosen mukaan koulujärjestelmä on ollut käytännössä samanlainen jo 300 vuotta. Se juontaa juurensa Euroopan teollistumiseen, jolloin tarvittiin ihmisiä, joilla oli kaunis käsiala, laskutaito ja lojaaliutta auktoriteetteja kohtaan. Liikaa ei saanut oppia – eikä hänen mukaansa näin ole vielä.

”Kukaan ei pysähdy miettimään, kiinnostaako asia tai tarvitaanko tätä kaikkea”, Korhonen sanoo.

Pamfletissaan Korhonen kirjoittaa, että pakollisia opetussisältöjä pitäisi olla huomattavasti vähemmän. Jopa puolet nykyisistä pakollisista sisällöistä voitaisiin muuttaa vapaaehtoisiksi.

Tämä on Harvardin yliopiston kasvatustieteellisen tiedekunnan vierailevan professorin Pasi Sahlbergin esittämä idea, ja se olisi helposti toteutettavissa. Pakolliset oppiaineet turvaisivat yleissivistyksen, ja vapaaehtoiset aineet perustuisivat lapsen omiin kiinnostuksen kohteisiin ja intohimoihin. Käytännössä kaikista oppiaineista voisi keventää sisällöistä noin puolet.

Korhosen mukaan koulujärjestelmässä noudatetaan oppikirjoja liian orjallisesti. Jos kaikkia kappaleita ei ehditä käydä lukuvuoden aikana läpi, siitä seuraa palautetta sekä vanhemmilta että yläkoulun puolelta.

Oppiaineissa on niin paljon sisältöä, että opettajilla on jatkuva kiire ”tunkea” se oppilaille. Kukaan ei pysähdy miettimään, kiinnostaako asia oppilaita tai onko se oikeasti tarpeellista.

Kuuluuko esimerkiksi 12-vuotiaan yleissivistykseen tietää eurooppalaisen ihmisen maailmankuvan ja arvojen muutokset keskiajan ja uuden ajan taitteessa? Vai olisiko mielekkäämpää aloittaa oppilaan omasta historiasta: omasta perheestä, omasta kotipaikkakunnasta ja omista juurista?

Oppilaita heitetään hukkaan

Nykyisessä koulujärjestelmässä moni oppilas heitetään hukkaan, Korhonen sanoo.

On lapsia, joiden lahjakkuutta koulu ei koskaan huomaa. Heidät pakotetaan lukemaan yhdeksän vuotta samoja aineita, kiinnostivat ne tai eivät. Käsillä tekemiseen lahjakkaat lapset

pakotetaan akateemiseen muottiin, he saavat huonoja arvosanoja ja itsetunto murenee. Lopulta he eivät pääse jatko-opintoihin.

Kuinka monen huonosta itsetunnosta koulu on itse asiassa vastuussa?

Korhosen mukaan nykyinen koulujärjestelmä ei palvele myöskään akateemisesti lahjakkaita oppilaita, jotka eivät saa edetä omaa tahtiaan.

Lisäksi järjestelmä ei huomioi lapsia, jotka eivät kykene oppimaan, koska kotona vallitsee kaaos.

Uusi koulumalli

Kaikkein tärkeintä olisi opettaa hyvän elämän taitoja: itseluottamusta, tervettä itsetuntoa, käytöstapoja ja muita perusasioita, joista puhuttiin aiemmin arvokoulutuksen yhteydessä. Hyvä yleissivistys on tärkeää – kaikkeen muuhun löytyy kyllä apuvälineitä.

Jos jollakulla on palava halu tulla ydinfyysikoksi, tärkeämpää on intohimo kuin synnynnäinen matemaattinen superälykyys. Nykyään tietokoneet käsittelevät dataa nopeammin kuin yksikään ihminen. Aikanaan, kun laskenta tehtiin laskutikulla, matemaattisilla taidoilla oli enemmän painoarvoa. Nyt lähes kaikissa ammateissa hyödynnetään teknisiä apuvälineitä, eikä kaikkea tarvitse osata itse.

Jos joku on poikkeuksellisen lahjakas jollakin alalla, hän kyllä saa tarvitsemansa korkeamman koulutuksen. Kuten Korhonen toteaa, nykyinen järjestelmä pikemminkin tukahduttaa lahjakkaat nuoret kuin tukee heitä.

On täysin järjetöntä, että kouluissa ollaan enemmän huolissaan siitä, osaavatko kaikki algebraa, kuin siitä, että lapset ovat yhä useammin ylipainoisia. Koululaitos olisi avainasemassa opettamassa ja valvomassa, että mahdollisimman moni nuori välttyisi ylipaino-ongelmilta.

Jos havaitaan, että nuori lihoo, siihen tulisi puuttua välittömästi yhdessä vanhempien kanssa. Vanhemmat kutsutaan koululle ja tehdään selkeä suunnitelma painon normalisoimiseksi. Samalla periaatteella tulisi puuttua myös alkoholi- ja huumeongelmiin, varasteluun, koulukiusaamiseen, väkivaltaan ja muihin vastaaviin ongelmiin.

Nykyisin koululaitos tarttuu näihin epäkohtiin usein vasta, kun on jo liian myöhäistä. On ensiarvoisen tärkeää, että lapsi lähtee koulusta terveenä – sekä fyysisesti että henkisesti – ja tietää, mihin suuntaan haluaa elämässään mennä. Hyvä itsetunto on tässä avainasemassa.

Tämä on huomattavasti tärkeämpää kuin se, osaako nuori luetella ulkoa maailman joet. Vai väittääkö joku, että koululaitos on onnistunut, jos sieltä valmistuu 18-vuotias ylipainoinen diabeetikon alku, jolla on hyvät arvosanat, mutta vaikeuksia sitoa omat kengännauhansa?

Miksi kouluissa ei opeteta ensiapua? Kuinka monta ihmishenkeä olisi voitu pelastaa, jos kaikilla olisi perustiedot ensiavusta? Alemmilla luokilla voitaisiin opettaa avun hälyttäminen, haavan sitominen ja perushoito. Ylemmillä luokilla vaativampia taitoja, kuten elvytys, hukkuvan pelastaminen ja sydänkohtauksen ensiapu sekä sairaasta perheenjäsenestä huolehtiminen.

Koska koulutus jaettaisiin usealle vuodelle, siihen ei tarvitsisi käyttää montaa tuntia kuukaudessa. Jos lapsi pystyy näiden taitojen ansiosta pelastamaan perheenjäsenensä hengen, se on suurin lahja, jonka koululaitos voi koskaan kenellekään antaa.

Koulussa tulisi opettaa enemmän myös Kalevalaa, kansalliseepostamme. Sen kautta voidaan välittää nuorille ymmärrys siitä, mitä suomalaisuus tarkoittaa, mistä Suomi tulee ja mitä se on.

Maailma pienenee nopeasti matkustamisen, internetin ja median myötä, ja erityisesti pienet maat menettävät identiteettinsä ensimmäisinä. Siksi on tärkeää juurruttaa lapsiin vahva, rehellinen suomalainen arvopohja ja ylpeys omista juurista. Harvalla maalla on oma kansalliseepos – meidän tulee vaalia ja olla ylpeitä omastamme.

Koulutuksen taso

Merja Saarinen kirjoitti Talouselämä-lehdessä, että opettajien taidoissa on paljon puutteita. Tutkimusten mukaan peruskoululaisten lukutaito ja muu osaaminen ovat heikentyneet dramaattisesti. Kyse ei ole pelkästään resurssien tai rahan puutteesta, sanoo opetusministeriön kansliapäällikkö Anita Lehikoinen – myös opettajien tulisi mennä itseensä.

”Kaikkea ei hoideta rahalla. Opetusmetodeja pitää miettiä uudelleen. Esimerkiksi uutta teknologiaa ei osata hyödyntää riittävästi”, Lehikoinen sanoo. Hänen mukaansa opettajien tietotekniikkataidoissa on merkittäviä puutteita. Vaikka koulujen käyttöön on hankittu laitteita ajoissa, niitä käytetään liian vähän.

”Tietotekniikan käyttö ei automaattisesti takaa parempaa oppimista, mutta nyt koulun ja muun maailman välillä on liian suuri kuilu”, Lehikoinen huomauttaa. Opetusta on hänen mukaansa tarkasteltava kokonaisvaltaisemmin. Koulu kilpailee lasten ajasta aivan eri tavalla kuin ennen, eivätkä oppilaat viihdy koulussa.

Yhdysvalloissa käytetään nykyään noin kaksi kertaa enemmän rahaa oppilasta kohden kuin 1970-luvulla, mutta siitä huolimatta maan omia PISA-testejä vastaavat tulokset ovat selvästi heikentyneet. Ratkaisevin tekijä ei ole raha, vaan opettajien motivaatio ja toimiva koulutusohjelma. Jos lapset eivät viihdy koulussa, he eivät myöskään opi siellä. Viihtyisä, innostava ja nuorten ehdoilla toimiva koulu edistää luontaista oppimista.

Sekä oppilaat että opettajat ovat kyllästyneitä nykyiseen koulumalliimme. Eikä ihme, jos työympäristö on sellainen kuin se monissa kouluissa nykyään on. Koulussa tulee olla selkeät rajat ja kuri. Opettajan on oltava se, joka määrää. Se, että oppilailla on enemmän oikeuksia kuin opettajilla, on väärä suunta.

Oppitunneilla on oltava oppimisrauha. Kännykät ja muut laitteet tulee pitää suljettuina opetuksen aikana.

Myös opettajat hyötyisivät vapaammasta ja uudenaikaisesta koulutusmallista. Silti sekä opettajat että koko koululaitos vastustavat usein kaikin keinoin radikaaleja muutoksia, koska emme mielellämme myönnä, että on olemassa parempia tapoja työskennellä kuin ne, joihin olemme tottuneet.

Tämä selittää osaltaan sen, miksi monilla aloilla ”vanhat parrat” vastustavat uudistuksia – ikään kuin olisi häpeä, että uusi aika tuo mukanaan uusia työtapoja. Todellinen häpeä on se, ettei ymmärretä ajan muuttuvan, ja sen mukana myös työn ja opetuksen menetelmien.

Nyt 50–60-vuotiaat opettajat muistavat varmasti, kuinka he vastavalmistuneina ihmettelivät aikanaan vanhempien opettajien haluttomuutta oppia uusia opetusmetodeja. Nyt heitä katsotaan samalla tavalla. Iän myötä me kaikki jäykistymme, ja uuden työmallin opettelu uran viimeisellä vuosikymmenellä tuntuu usein raskaalta ja turhauttavalta.

Yksi suuri ongelma on, että kouluista on tullut aivopesulaitoksia, joissa lapsille tuputetaan vihaa omaa rotuaan, perheyhteisöä ja koko Suomen kultuuria, uskontoa ja arvoja kohtaan.

Ammattikoulutus

Presidentti Sauli Niinistö kertoi valtiovierailullaan Sveitsissä vuonna 2013 toivovansa, että Suomi ottaisi oppia Sveitsin ammattikoulutusmallista. Hänen mukaansa juuri ammattikoulutuksen onnistuminen selittää osaltaan Sveitsin alhaista nuorisotyöttömyyttä.

Ammatti- ja oppisopimuskoulutus ovat elintärkeitä, jos haluamme säilyttää ja vahvistaa Suomen teollista osaamista. Ammattikoulutus on mietittävä kokonaan uudelleen niin, että se toimii tehokkaasti ja houkuttelee nuoria sitoutumaan siihen. Mallia voidaan ottaa niistä maista, joissa järjestelmä toimii hyvin. Tämä vaatii ennen kaikkea valtiovallan tahtoa tehdä suuria muutoksia.

Koulukiusaaminen vai väkivalta?

Sana *kiusaaminen* antaa täysin väärän kuvan. Kyse on kouluväkivallasta. Osittain ongelmaa on vähätelty juuri siksi, että sitä on pidetty vain harmittomana kiusaamisena – asiana, joka ”kuuluu lasten maailmaan”. Tämän vuoksi siihen ei ole puututtu riittävästi.

Arviot vaihtelevat, mutta yli 15 % koululaisista kokee joko henkistä tai fyysistä kouluväkivaltaa. Nykyään väkivalta jatkuu usein myös sosiaalisessa mediassa, eikä koululainen pääse sitä pakoon edes kotona. Kouluväkivalta on tuhonnut kymmenien tuhansien lasten elämän. Se, ettei ongelmaa ole saatu loppumaan, kertoo karulla tavalla siitä, ettei lasten hyvinvoinnista todellisuudessa välitetä tarpeeksi.

Turvallinen ja miellyttävä koulukokemus on paljon tärkeämpää kuin hyvät arvosanat.

Aiemmin väkivalta kohdistui pääasiassa oppilaisiin, mutta nykyään se kohdistuu yhä useammin myös opettajiin. Opetusalan ammattijärjestö OAJ:n mukaan yli 10 000 opettajaa kokee vuosittain työssään väkivaltaa, ja lähes 35 000 on kokenut kiusaamista tai muuta epäasiallista kohtelua.

Epäasiallista kohtelua kokeneista yli kymmenesosa – noin 3 800 opettajaa – on ollut poissa työstä. Väkivaltaa kokeneista opettajista noin 700 on ollut poissa työstä vuoden aikana. OAJ:n puheenjohtaja Olli Luukkaisen mukaan opettajien työturvallisuuden puutteet aiheuttavat kunnille vuosittain noin 20 miljoonan euron lisäkustannukset sairauspoissaolojen ja sijaisten vuoksi.

Eniten väkivaltaa ja epäasiallista kohtelua opettajat kokevat peruskouluissa ja päiväkodeissa. Tämä kertoo vahvasta tarpeesta tiivistää koulujen ja vanhempien välistä yhteistyötä. On peiliin katsomisen paikka.

Lapset kasvatetaan kotona. Vanhempien vastuulla on näyttää esimerkkiä asiallisesta käytöksestä. Lasten ja nuorten ohjaaminen vaatii aikaa, läsnäoloa ja aikuisten huolenpitoa.

Epäasiallinen kohtelu on yleistä myös ammatillisissa oppilaitoksissa ja ammattikorkeakouluissa. Hälyttävää on, että kiusaamista ja epäasiallista käytöstä esiintyy myös työtovereiden ja esimiesten taholta.

Opettajien kiusaamiseen syylistyvät oppilaiden lisäksi usein myös vanhemmat ja huoltajat. Nämä luvut ovat poikkeuksellisen korkeita verrattuna muuhun työelämään.

Epävarmuus työpaikoista ja koulutuksen jatkuvuudesta näkyy erityisen synkästi ammatillisten oppilaitosten arjessa. Kiire ja paine kasaantuvat. Jo muutaman sadan opettajan uupuminen heijastuu nopeasti kymmenientuhansien nuorten opiskeluun.

Oppilaitosten tulisi näyttää esimerkkiä toimivasta ja arvostavasta työyhteisöstä. Näin ei valitettavasti aina ole, Luukkainen myöntää.

Kuten monien muidenkin negatiivisten ilmiöiden kohdalla, seksuaalinen häirintä, kouluväkivalta ja muut kouluihin liittyvät ongelmat tulevat pahenemaan vuosi vuodelta, ellei tilanteeseen puututa ajoissa. Yhdysvalloissa lähes kaikissa kouluissa on jo aseelliset vartijat – eikä aina ulkopuolisten uhkien vuoksi, vaan oppilasjengien ja huumeiden käytön takia.

Jos koululaitos on kaaoksen partaalla jo nyt, millaisia nuoria se tuottaa kymmenen vuoden päästä? Lääkittyjä, välinpitämättömiä, itsekkäitä ja pahoinvoivia nuoria – vai henkisesti ja fyysisesti terveitä, itseluottamuksellisia ja oman polkunsä löytäneitä aikuisia?

On aika ryhdistäytyä ja palauttaa koululaitoksen prioriteetit, säännöt, rajat ja opettajien kunnioitus oikeille paikoilleen. Jos annamme nykyisen kehityksen jatkua, vaarannamme kokonaisia sukupolvia.

Koulu ja nuorisorikollisuus

Suomen Kuvalehden toimittaja Katri Merikallio kirjoitti kolumnissaan, että suomalaiset nuoret tarvitsevat vuoden tai kaksi lisää koulunpenkillä. Hän perustelee tätä sillä, että väkivalta- ja omaisuusrikoksista tuomitut nuoret aikuiset ovat keskimäärin huonosti koulutettuja. Myös perheväkivallasta epäillyt ovat muita vähemmän koulutettuja. Hänen mielestään paras keino ehkäistä nuorisorikollisuutta on nostaa oppivelvollisuusikää vuodella tai kahdella. Hän toivoo, että tässä ajassa moni nuori järkiintyisi sen verran, että jatkaisi opintonsa loppuun asti.

Merikallion hyväntahtoinen ehdotus kompastuu kuitenkin samaan ansaan kuin lähes kaikki muutkin korjausehdotukset: tarjotaan laastaria, kun pitäisi korjata ongelmien juurisyyt. Näitä ovat tylsä ja stressaava koulumaailma, turhien aineiden opiskelu, kaikkien oppilaiden pakottaminen samaan muottiin, epäpätevät tai uupuneet opettajat, välittämisen puute, yksilön huomiotta jättäminen, erilaisuuden ja luovuuden tukemattomuus sekä kannustuksen puute löytää se oma polku.

Kotiongelmät ovat merkittävä osa tätä kokonaisuutta. Myös Merikallio viittaa tähän todetessaan, että yhä useampi lapsi kasvaa oloissa, joissa on lähes ihme, että he pysyvät järjissään. Alkoholismi, perheväkivalta, jatkuva riitely, avioerot, työttömyys, taloudelliset huolet ja välinpitämättömyys ovat lähes jokaisen koulunsa keskeyttäneen arkea. Kun tähän lisätään murrosiän paineet, lopputulos on usein tuhoisa.

Meidän on korjattava sekä koulu- että kotiongelmät. Nuoret korjautuvat siinä sivussa, kun ympäristö heidän ympärillään saadaan kuntoon.

Nuorisorikollisuusongelmaa ei ratkaista sillä, että pienen vähemmistön vuoksi koko ikäluokka pakotetaan istumaan koulussa kaksi vuotta pidempään, kuten Merikallio ehdotti. Eikö olisi järkevämpää pohtia, miten nuorisorikollisia voidaan auttaa muilla keinoin – ja ennen kaikkea, miten ajoissa puututaan ongelmien todellisiin syihin?

Eikö ole aika kysyä rehellisesti, miksi koululaitoksemme on niin pahasti sekaisin? Eikö olisi jo aika kehittää täysin uusi ja terve oppimisjärjestelmä sen sijaan, että seuraamme muita maita sokeasti?

Kaikkien ei myöskään kuulu käydä koulua loppuun. Esimerkiksi Yhdysvalloissa suuri osa yksityisyrityksistä ja miljonääreistä on lukion keskeyttäneitä. Lapsille ei pidä toistaa väitettä, että ilman koulutusta ei voi menestyä. Lapset uskovat tämän helposti, ja siitä tulee itseään toteuttava ennuste. On rehellisempää sanoa, että moniin ammatteihin ja koulutuspolkuihin vaaditaan tietty perustaso, mutta koulutuksen puute ei automaattisesti estä menestystä. Suomessa on todennäköisesti enemmän ihmisiä, jotka ovat menestyneet huonosta koulutuksesta huolimatta, kuin niitä, jotka ovat menestyneet pelkästään hyvän koulutuksen ansiosta.

Osa ihmisistä ajautuu joka tapauksessa syrjäytymiseen, päihteisiin tai rikollisuuteen. Kaikkia ei voida pelastaa. Mutta keskittymällä todellisiin ongelmiin voimme auttaa huomattavasti suurempaa osaa nuorista kuin nykyjärjestelmässä. Nykyinen systeemi itse asiassa tuottaa ongelmanuoria. Tekemällä koululaitoksesta miellyttävämmän ja inhimillisemmän paikan sekä tukemalla vanhempia terveeseen arvomaailmaan palaamisessa otamme suuren askeleen eteenpäin.

Koululaisten lääkitseminen

Kuten tiedetään, Yhdysvalloissa koululaisia hoidetaan laajasti vahvoilla lääkkeillä. Sama kehitys on nähtävissä myös Ruotsissa. Aamulehti kirjoitti, että ruotsalaislasten lääkitys on lisääntynyt radikaalisti viime vuosien aikana. Erityisesti mielialalääkkeiden ja rauhoittavien käyttö on kasvanut voimakkaasti.

Näillä lääkkeillä pyritään auttamaan lapsia selviytymään jokapäiväisestä elämästä ja koulusta. Mielialalääkkeiden käyttö on kasvanut 32 prosenttia, ja mukana on myös lääkkeitä, joita ei suositella lapsille lainkaan. Rauhoittavia lääkkeitä, kuten Valiumia, määrätään yhä useammalle lapselle. Viime vuonna noin 12 000 ruotsalaislasta ja -nuorta sai rauhoittavia lääkkeitä. Heistä 3 500 oli esikouluikäisiä ja peräti 880 vauvaikäisiä.

Jos lapsia täytyy lääkittää vahvoilla psyykenlääkkeillä, jotta he selviäisivät arjesta ja koulusta, eikö tämä ole selvä merkki siitä, missä todellinen vika on? Eikö vanhempien, opettajien, koululaitoksen ja koko yhteiskunnan olisi syytä katsoa peiliin?

Vai jatkammeko toiseen suuntaan: pidennämme koulupäiviä, lisäämme kotiläksyjä ja kokeita, lyhennämme kesälomia ja lopuksi vielä pidennämme oppivelvollisuutta kahdella vuodella? Kuinka moni lapsi pysyy tämän jälkeen enää järjissään? Ja jos ei pysy, ei hätää – otetaan mallia Ruotsista ja lääkitään nuoret entistä vahvemmin.

Uusi koululaitos

On aika miettiä koululaitoksen tarkoitus kokonaan uudelleen. On aika opettaa lapsille, miten ajatella – ei mitä ajatella. On opetettava asioita, jotka kiinnostavat heitä ja joita tulevaisuuden yhteiskunta oikeasti tarvitsee.

Suomen tuleva menestys perustuu yhä enemmän tietotekniikkaan ja luovaan osaamiseen. Nämä alat kiinnostavat nuoria, mutta silti opetamme heille sitkeästi keskiajan historiaa, uskontoa ja Bolivian jokien nimiä. Valtaosa kotiläksyistä ja kokeista tulisi poistaa. Erityisesti alle 12-vuotiaiden lasten täytyy saada olla lapsia. Heillä on oltava aikaa leikkiä, kokea, kokeilla ja oppia elämää leikin varjolla.

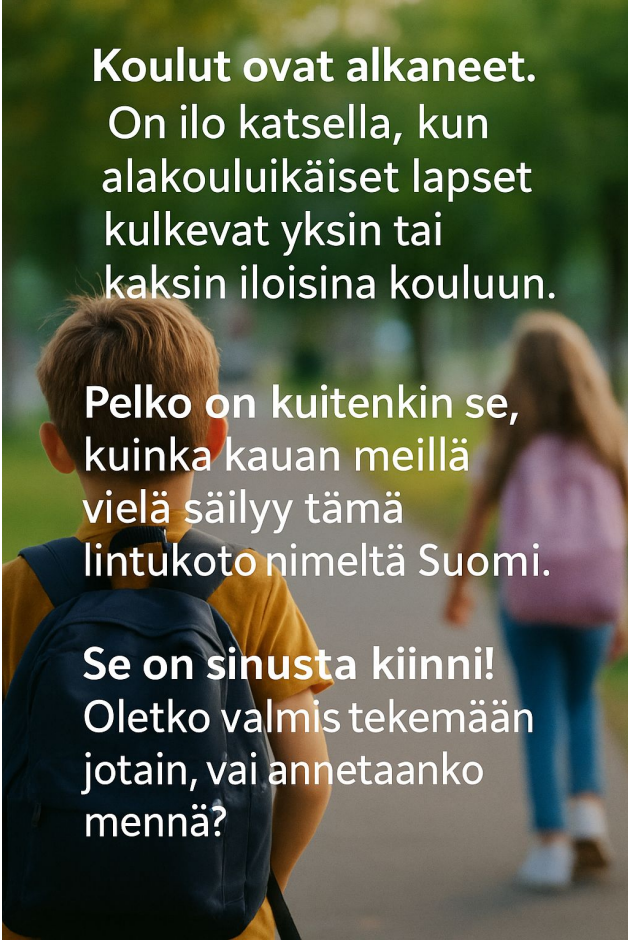
Scientific American -lehti kirjoitti, että jos lapsille jatkuvasti toistetaan heidän olevan erityisen älykkäitä tai lahjakkaita, heistä tulee herkästi epäonnistumista pelkääviä. Sen sijaan kasvun asenteeseen perustuva kasvatustapa – jossa korostetaan oppimista, yrittämistä ja virheistä oppimista – tuottaa parempia tuloksia niin koulussa kuin elämässäkin. Tärkeintä on myönteinen elämänasenne ja kyky kohdata nykymaailman haasteet.

Lopuksi on kysyttävä: onko todella tärkeintä, että suomalaiset koululaiset oppivat kaiken nykyisen teoreettisen tiedon, jos koulukokemus on monille ahdistava ja johtaa ylipainoon, päihdeongelmiin ja elämänhalun menettämiseen? Vai onko koulun todellinen tehtävä se, että koulukokemus on miellyttävä ja että koulusta valmistuu terveitä, tasapainoisia ja onnellisia ihmisiä, joilla on suunta ja perustaidot elämään?

PS tässä kirjoituksessa ei käsitelty maahanmuutajien luomia ongelmia koulumaailmassa. Se vaatii aivan oman luvun, ja paljon miettimistä, miten voisimme kouluttaa molemmat; maahanmuuttajat ja kantasuomalaistet mahdollisimman tehokkaasti. Nykyiset keinot ovat toistaiseksi vain laastari ja hätäkeinoja.

Opettaja kysyi: ***“Miten rakkaus kirjoitetaan? Välkky oppilas tokaisi: “Ei sitä kirjoiteta, se tunnetaan.”***

UAD-malli.org

Koulut ovat alkaneet.
On ilo katsella, kun
alakouluikäiset lapset
kulkevat yksin tai
kaksin iloisina kouluun.

Pelko on kuitenkin se,
kuinka kauan meillä
vielä säilyy tämä
lintukoto nimeltä Suomi.

Se on sinusta kiinni!
Oletko valmis tekemään
jotain, vai annetaanko
mennä?